

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserte) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 21. aprila 1899.

Politiški oddelek.

Deželni zbor kranjski.

8 seja, dne 11. aprila.

V tej seji so bili podani trije samostalni predlogi:

Povše je predlagal, naj se vlada pozove, da uveljavi s § 14. zakonski načrt o znižanju prepisnih pristojbin pri kmetskih posestvih, in naj se ta zakon ozira na razmerje dejanske vrednosti prevzetega posestva po odbitih dolgovih in vknjiženih drugih obveznostih.

Pfeifer je predlagal, naj posreduje dež. odbor pri centralni kontigentni komisiji za obrtni davek, da se bo pri razdelitvi prebitkov ozir jemal na Kranjsko, zlasti na Dolenjsko.

Hribar je predlagal, da se vzdrži ravnorešje v budgetu in omogoči intenzivnejše delovanje v interesu deželne kulture, ustanovi se kranjski deželni zaklad za melioracije in javna dela.

O proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada je poročal Višnikar. Proračun, ki se je odobril, izkazuje potrebščine 36.536 gld. in pokritja 13.818 gld. Zajedno so se dovolile pokojnine oziroma miloščine in vzgojnine: L. Pega 400 gld., Fr. Češniku 300., I. Dolinarju 500 gld., vdovi F. Kokalj 360 gld. in njenim trem hčeram po 60 gld., vdovi M. Koller 240 gld. in nje sinu 60 gld., vdovi L. Cepin 240 gld. in nje hčeri 60 gld., vdovi F. Simončič 100 gld., siroti M. Praprotnik 120 gld., vdovi M. Pock 120 gld., M. Hitiju 240 gld., siroti M. Sadaj 60 gld., vdovi M. Novak 60 gld., siroti I. Vranjčič 60 gld., vdovi H. Čuk 100 gld., vdovi K. Kočevar 100 gld.

Odobril se je računski sklep dež. zaklada za l. 1897, kateri se je prekoračil za 44.224 gld. (Poroč. Hribar).

Prošnja mlekarske zadruge v Jablanci za podporo se je odstopila dež. odboru, kakor prošnja za podporo za popravo po račenski dolini. (Poroč. Modic)

O ustanovitvi posredovalnih uradov in dotičnem poročilu dež. odbora je poročal Povše. Poročilo je bilo po daljši razpravi vzeto na znanje.

Po poročilu dr. Tavčarja je zbornica sprejela samostalni predlog Hribarjev, naj vlada do l. 1904. podaljša za Ljubljano povodom potresa dovoljene davčne vlašave za stavbna dela, in odkazala prošnjo slov. učiteljskega društva glede uredbe učiteljskih pravnih razmer dež. odboru v posvetovanje in poročanje.

9. seja, dne 14. aprila.

Vsled peticije čebelarskega društva se je naročilo dež. odboru, da poizveduje glede zakona zastran razširjanja čebelne gnilobe. (Poroč. Povše.)

Po poročilu dr. Tavčarja se je sklenilo, priporočiti vladi poddržavljenje okrajne ceste Luža Štrekljevec-Črnomelj in dež. ceste Črnomelj-Vinica.

Prošnja, da bi dežela prevzela krško-meščansko šolo, se je odstopila dež. odboru, da poizveduje glede finančnih posledic prevzetja. (Poroč. Jelovšek.)

Letnega poročila § 6. „občila“, o katerem se je vnela kratka razprava, se je odobril. (Poroč. Jelovšek.)

Računski sklep kmetijske šole na Grmu, ki kaže, da je bil na 1768 gld. preračunjeni primankljaj za 405 gld. manjši, se je odobril. (Poroč. Langer)

Računski sklep prisilne delavnice za l. 1897 se je odobril. Umir. pazniku Vrančiču se je dovolila miloščina 90 gld., pazniku Štruklju 300 gld. in vdovi Fr. Tomazin pa 100 gld. (Poroč. grof Barbo.)

Odobril se je tudi proračun prisilne delavnice, ki izkazuje potrebščine 100.098 gld., prokrijta pa 94.586 gld. (Poroč. grof Barbo.)

Občinska cesta od vasi Kremplje čez Lahovo in Ravnik se je uvrstila mej okrajne ceste. (Poroč. Jelovšek) in isto tako občinska cesta od Brinja na Bukovje in Gorenje. (Poroč. Božič)

Prošnja V. Kraševča v Št. Petru glede obč. zakona se je odklonila, prošnja posestnikov iz Jakovce pri Vrabčah

se je odstopila dež. odboru, da še letos izdela načrt za vodovod. (Poroč. Božič.)

Posl. Pfeifer je utemeljeval svoj samostalni predlog glede prebitkov osebnega dohodninskega davka.

Mariji Androjni se je dovolila za tri leta miloščina mesečnih 10 gld., Elizabetni otroški bolnici v Ljubljani podpora po 300 gld., za tri leta. Prošnja vasi Leše pri Mošnjah za podporo za napravo brizgalne se je odstopila dež. odboru. (Poroč. Murnik.)

Prošnja posestnikov iz Starega apna pri Vel. Lip. ljenih za znižanje stroškov povodom delitve njih skupnega zemljišča, o kateri je poročal dr. Papež, se je na predlog dr. Tavčarja odklonila.

Frančiški Jalen je bila dovoljena miloščina po 8 gld. na mesec od 1. maja letos. (Poroč. Murnik.)

Na prošnjo županstev ob kamniški Bistrici se je naročilo dež. odboru, da se čim prej dogovorno z vlado loti uravnave Bistrice in poskrbi, da se odstrani pesek, ki se je nabral pri izlivu Bistrice v Savo. (Poroč. baron Rechbach.)

Prošnja za razdelitev občine Vodice se je odstopila dež. odboru (Poroč. baron Rechbach.)

Letnega poročila §§ 4. „Deželne podpore.“ (Poroč. Ažman), § 7. A. „Deželna prisilna delavnica“ in B. „Deželni dobrodelni zavodi“ (Poroč. Grasselli so se odobrili.)

Poroč. Grasselli je najprej primerjal statistične izkaze o deželnih dobrodelnih zavodih glede 1897. leta z onimi glede 1896. leta, konštatoval vobče ugodne razmere in potem gledé bolnice (brez porodišnice, blaznice in hiralnice) navéel nekatere jako zanimljive številke iz desetletne dobe 1888—1897. Število vskrbovancev (bolnikov) v bolnici se je v ti dobi skoro podvojilo; leta 1888. je bilo namreč v bolnici, namreč na medicinskem, kirurgičnem, sifilitsko-dermatološkem, oftalmološkem, ginekološkem infekcijskem in opazovalnem oddelku oskrbovalnih 3661, leta 1897. pa 6031 bolnikov. Trošek za hrano in postrežbo teh bolnikov je znašal 1888. leta 37.100 gld. 1897. leta pa 51.723 gld. Leta 1888. se je deželi povrnilo teh troškov 9761 gld., leta 1897 pa 42.823 gld., tako da je torej dežela 1897. leta trošku za postrežbo in hrano v bolnici prispevala le 8600 gld. Z ozirom na ta jako povoljni vspeh je poročevalec izjavil, da gre vsa čast bolničnemu upraviteljstvu in deželnemu odboru za skrb, da se je na korist deželnih financ izterjal tako znaten znesek bolničnih troškov. Glede troškov za kranjske bolnike v tujih bolnicah je poročevalec naglašal, da so se ti troški 1897. leta spet pomnožili. Oskrbovanih je bilo to leto v tujih bolnicah sicer le 5 Kranjcev več kakor 1896. leta, a povračila oskrbnih troškov tujim bolnicam so 1897. leta vendar poskočila za 2777 gld. Še posebe pa je poročevalec opozarjal na tržaško bolnico, kjer kranjsko deželo njeni bolniki največ stanejo, vsak bolnik 92 krajcarjev na dan, in kjer se ti bolniki najdalje v ti bolnični oskrbi zadržajo, namreč vsak bolnik dobrih 31 dni. Končno je poročevalec še predlagal, da deželni zbor pritrdi deželnemu

odboru gledé dogovora c. kr. vlade z Bolgarijo in Anglijo o vzajemnem brezplačnem bolničnem oskrbovanji, oziroma neimovitih bolnikov, kar se tiče dogovora z Anglijo — samo neimovitih umobolnih.

Politični pregled.

O konferenci za razoroženje. — „Nov. Vremja“ pišejo o bodočih uspehih te konference jako trezno ter si nikakor ne delajo preveč upanja. „N. V.“ menijo, da bode že prav lep uspeh, ako se določi vsaj začasno, da se vojske in ladijevja več ne večajo. Da bi se pa na konferenci ustvarilo mirovno sodišče, ni verjetno. Popolno razoroženje Evrope in vsega omikanega sveta je nesmiselno, ter nemogoče. Papež se nadeja, da se sklenejo na konferenci v Haagu mirovna sodišča, katerih člen bi bil seveda tudi vsak papež. S tem bi se ugled papeštva jako dvignil, saj bi se pripoznala s tem suvereniteta papeža, ki se dandanes sicer oficijalno priznava, a ki nima v praksi nobene veljave.

Nemško-nacijonalna konferenca zaupnih mož. — Zadovoljnost, katero izraža nemško-opozicijsko časopisje zaradi uspeha nedeljske konference, je jako skromna. Poleg najboljših nad se oglašajo tudi resni dvomi o tem, ali se posreči podkomiteju, ustvariti vse opozicijske Nemce združujoč in zadovoljevajoč program. Izražajo pa se tudi nesoglasja med posameznimi opozicijskimi strankami. Neko glasilo nemške ljudske stranke piše, da so bili na tej konferenci radikali na vsej progi tepeni. Celo s svojo zahtevo, naj ostane skupni nemški program tajen, so padli radikali v vodo. „Deut. Ztg.“ piše, da se je nadejati, da bode program do sredi maja izgotovljen ter zavrača neumni strah, da bi mogla vlada izpolniti nekaj nemških zahtev. Tega si Nemci le želé ne pa bojé, kajti njihovo geslo ne more biti. „Vse ali nič“. Pač pa se bodo potem prav z isto vnemo potezali še za izpolnitev nadaljnjih svojih želja. Jako pesimističen je „Deut. Volksblatt“, ki se za podkomite ne more navdušiti. V avstrijskem parlamentarnem življenju so se namreč ljudje navadili voliti pododseke le s tem namenom, da se kaj zavleče ali celo pokoplje. Tudi dvomi antisemitsko glasilo, da bi se doseglo sporazumljenje glede raznih diferenc v posameznih referatih, kaj lažje v pododseku kot v plenarni konferenci. Sploh ni mnogo upanja, da se program kmalu dovrši, ker ima pododsek svojo prvo sejo šele koncem tega meseca. Kakor znano so radikali sploh proti kakemu programu, ker jim obstrukcija zadošča kot program svojega prepričanja, ter se izraža vse njihovo stremljenje v jedini želji, doseči strogo nemško vlado.

Ministerska kriza na Grškem je že rešena. Načelstvo novega kabineta je prevzel definitivno vodja Trikupistov Teotokis, o katerem se je spočetka trdilo, da ima največ upanja na zmago. Zbral je okolu sebe kajpada samo somišljenike ter razdelil posamne portfelje sledečim možem. Simopulos finance, Atos Romanos zunanje zadeve, polkovnik Knunduros vojno, Buduris mornarico, Karopaolos pravosodje in Ephtaxias bogočastje in nauk. Min. predsednik si je pridržal portfelj za notranje zadeve. Novi možje so m. petek zaprisegli in so se v soboto takoj predstavili poslanski zbornici. Listi poročajo, da bo nova vlada predložila načrt, s katerim se bo vojaškim častnikom prepovedalo ptegovati se za poslaniške mandate za državni zbor, in predlagal novo razdelitev kraljestva ter osnovo drž. policije. To je toraj nekako njen poseben program, ki jo bo pa najbiže strmoglavil še preje, nego je bilo običajno dosedaj pri grških ministerstvih.

Ministerska kriza v Rumuniji. — Načelnik rumunskega liberalnega kabineta Sturdza je 12. t. m. podal kralju ostavko, katera sedaj sicer še ni vsprejeta, toda ministerstvo